

Všeho moc škodí

Čeho je moc, toho je příliš a může to být v některých případech tak trochu průšvih. A taky kam to všechno dát, aby nebyla škodička na zdraví, případně i na majetku, ale pssst! Jsou věci, o kterých se nemluví nebo skoro nemluví, protože jejich řešení stojí peníze a nebo přemýšlení, a jak víme ze zkušeností, oboje bolí – někdy dost... Trochu tajemný úvod, ale jednoduché rozuzlení. Od štěbetajících vlaštovek, a též jako oblíbené zážitky z cest, jsem nasbírala něco málo poznatků o lapáliích s nebezpečnými látkami, o které se s vámi ráda podělím. Nebezpečné (chemické) látky jsou definované jako jakákoli kapalina, plyn nebo pevná látka, která představuje riziko pro zdraví nebo bezpečnost pracovníků. Pokud máte pocit, že se vás to netýká, je to omyl – lze je najít na všech pracovištích. Začněte hledat v kuchyňce, na WC nebo ve správkařské hale, koukněte do nádrže vozidel, do myčky vagonů a pokud ani to nezabere, zkuste jít likvidovat třeba plevel. Pokud si pořádně prohlédnete obaly zjistíte, že ty hezké barevné obrázky jsou výstražné symboly provázené textem mnohdy se spoustou vykřičníků a upozornění, jako zdraví ohrožující, škodlivé k životnímu prostředí nebo představující jiná bezpečnostní rizika, jako např. požár či výbuch. Spousta z vás se denně s nebezpečnými látkami setkává a manipuluje s nimi, vdechuje je, a vůbec si neuvědomuje, že nemusí jít vždy jen o drobná poleptání, bolení hlavy, svědění očí nebo kůže. Při jejich dlouhodobém působení jde též o nádorová onemocnění, onemocnění dýchacích cest, otravy, potíže s reprodukcí a vleklé alergie. A pokud tyto látky máme, tak je také obvykle někde skladujeme. A jak jsem psala v úvodu, pokud se jedná o větší množství, může to být problém, protože zároveň s množstvím nebezpečných látek stoupá úměrně i množství legislativy, norem, povinností zaměstnavatele a počtu kontrolních orgánů. V pracovním prostředí často vidím neuvěřitelnou kreativitou, ať už v podobě nestandardních obalů nebo míst určených pro skladování bez jakéhokoli odvětrání, zachytných jímek, bez požárně bezpečnostního zajištění. Chybí Bezpečnostní listy. Setkávám se s mizivým množstvím nebo přímo nevhodnými OOPP, viděla jsem laboratoř bez digestoře, i když se tam denně pracovalo se vzorky nafty. Je zvláštní, jak řešíme ty správné *žlutočerné čáry* a bezpečnostní tabulky, ale zapomínáme na sebe...

Je zřejmé, že nakládání s nebezpečnými látkami představuje vysoké riziko pro zaměstnance. Požadavky pro skladování proto musí vždy respektovat požadavky právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (§ 349 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, odst. 1) a toto zajistit je nedílnou součástí povinností vedoucích zaměstnanců. Konkrétně lze uvést např. požadavky na sklady pohonných hmot, hořlavých kapalin a tuhých maziv, stanovené nařízením vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí, kdy mj. ve skladu, popřípadě na vstupu do něj, musí být viditelně umístěn seznam oprávněných osob a místní řád skladu, označení zákazem vstupu nepovolaných osob a výskytu otevřeného ohně a sklad musí mít nepropustnou chemicky odolnou podlahu. K osvětlení smí být použito pouze pevně umístěné svítidlo v nevýbušném provedení a výrazně označený vypínač má být vně skladu. Dle § 238 vyhlášky č. 48/1982 Sb., kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení, pak nebezpečné látky smějí být skladovány jen na místech k tomu určených v předepsaném množství a v bezpečných obalech, na obalech musí být vyznačen jejich obsah a bezpečnostní označení a společně skladovat se smějí jen ty nebezpečné látky (jejich směsi), které spolu nebezpečně nereagují. Velmi důležitá je také norma ČSN 650201 Hořlavé kapaliny; Prostory pro výrobu, skladování a manipulaci, která určuje vzhled skladu, včetně jeho vybavení a požadavků na odvětrání a dále požadavek Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, ze kterého vyplývá zákaz uchovávání nebezpečných látek v poškozených obalech a obalech od potravin. Na závěr s dovolením malá parafráze na úderná hesla časů minulých. *Bezpečáci, členové ZV OSŽ, odboráři, zaměstnanci, ekologové, požárníci a vedoucí všech stupňů řízení – spojte se a bděte!*

Dana Žáková, oddělení BOZP OSŽ Ú